

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus IV. Æquanimitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

TITULUS IV.

ÆQUANIMITAS.

Quæ nec prosperis extollitur, nec adversis frangitur.

§. I.

Figuræ, Symbola.

Ex Veteri.

Flat firmamentum in medio aquarum: divisi quæ aquas, quæ erant sub firmamento. abbas, quæ erant super firmamentum. Gen. 16. 7. Firmamentum est firmitas animæ in Deo, & cœlis defixæ, quæ constanter continet aquas superas, id est prosperitates, & inferas, adversitates! Cornelius hic.

Qui utraque manu pro dextera utebatur. Judic. 3. 15. Galenus tom. 7. l. 7. in Aphor. Hypocritis: viri quidam ambabus manibus, ut dextris, utentes lape visi sunt; fœmina verò nulla. Idem habet Plinius. Vir Sanctus est ambidexter: novit enim uti tam prosperis, quam adversis; tam desolatione, quam consolatione, honore & humiliatione. *Per arma iustitiæ à dextris & à sinistris* 2. Cor. 6. 7. Et de se: Scio abundare, & penuriam pati. Philipp. 4. 12. Cornelius à Lap. hic in Judic.

Non declinabat neq. ad dexteram, neq. ad sinistram. 1. Reg. 6. 19. id est, non extollitur prosperis, nec frangebatur adversis. Primum facit humilitas, quæ nascitur ex timore, timor enim est quasi pondus virtutum; qui non finit eos extolli ventò superbiæ. Secundum nascitur ex amore. Hugo Card. hic.

Erant autem inter ascensum scopuli nomen uni Bofis, alteri Sene. 1. Reg. 14. 4. Glossa interlin. Bofes, id est, florens, Sene, id est angustians. Boda per Bolen Mundi prospera, per Sene adversa, interpretatur, Mendoza hic.

Et fixit duas columnas ereas. 3. Reg. 7. 15. & 2. Paral. 3. 17. Per quas Eucherius hic significat constantiam in prosperis & adversis. Sylveira in Joan. 16. cap. 18.

Candelabra aurea quinq. ad dextram, & quinq. ad sinistram. 3. Reg. 7. 49. Per hæc denotabatur: quod Ecclesia tam in dextris, quam sinistris; prosperis, & adversis, semper sit in luce plenâ: nec successibus erigitur, nec persecutionibus deicitur. Sylveira in Apoc. 1. 12.

Spiritus Domini ornavit celos. Job. 26. 13. Cœlum eris, & decoraberis à spiritu; si incorruptibilitatem habueris. Nec læditur, nec mutatur, nec lassatur, cœlum quiddid in illud inciderit perstat incorruptum. Oliva l. 3. Strom. hic.

Vir iustus in lege Domini meditabitur die ac nocte. Pl. 1. 2. In adversis positus, & in

prosperis. S. Ambrosius hic apud Mendozam in 1. Reg. 14.

Transivimus per ignem & aquam. Pl. 65. 12. Ignis, & aqua, utrumque periculum est. Ignis urit, aqua corrumpit; utrumque metuendum, & ultio tribulationis, & aqua corruptionis. Quando sunt res angustæ, & aliquæ infelicitates sunt in hoc Mundo; quasi ignis est. Quando sunt res prosperæ, & abundantia sæculi circumfluit; quasi aqua est. Vide, nè te ignis exurat, neque aqua corrumpat. Firmus esto adversus ignem: coqui te oportet: tanquam vas fictum mitteris in caminum ignis; ut firmetur, quod formatum est. Vas ergo, quod in igne formatum est, aquam non timet, vas autem, si solidatum igne non fuerit, tanquam lutum aqua solvetur. S. Augustinus hic. Transivit planè viriliter, & feliciter pertransivit quem non tristitia frangere, nec detinere mollia potuerunt. S. Bernardus Serm. in transitu S. Malachie.

Tuus est dies, & tua est nox. Pl. 73. 16. Non gravis nox est, cujus lucerna agnus est. Et ego quidem, si dies æquæ ac nox tua sunt Domine, neutrum recuso: Sed si felicitatis dies me erigat, seu ærumnarum nox me opprimat; lætus sum: quia Deus adest, si dies abest: *tuus enim est dies, & tua est nox.* Oliva l. 12. Strom. hic.

Per diem sol non uret te, neque luna per noctem. Pl. 120. 6. Id est, nec in prosperis, nec adversis unquam de tuo moveberis gradu. S. Hieronymus in Is. 26.

Tenebræ non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur. Pl. 138. 12. Preme illud à te. q. d. tu non patieris tenebras in sua obscuritate persistere; sed potius mortem ipsam in illustrissimum diem commutabis. S. August. hic: in hac mortalitate vitæ humanæ, habent homines lucem, habent tenebras; lucem prosperitatem, tenebras adversitatem. Sed ubi venerit Dominus Jesus Christus & habitaverit animam per fidem, & promiserit etiam lucem; & inspiraverit, & donaverit, patientiam; & monuerit hominem non delectari prosperis, nè frangatur adversis: incipit homo fidelis indifferenter uti Mundo isto; nec extolli, quando res prosperæ accidunt; nec frangi, quando res adversæ sunt. Ramirez in ep. Chn. ad Ep. Asiæ ep. 4.

Sicut tenebra ejus, ita & lumen ejus. Pl. 138. 12. In Scriptura Sacra nonnunquam lucis appellatione prosperitas; noctis autem nomine huius Mundi adversitas, designatur. Unde & per Pl. 138. dicitur: *Sicut tenebra & c.* Quia enim Sancti viri ita prosperitatem despicientes caleant,

calcant, sicut aduersitatem ejus calcantes tolerant; per magnam mentis celsitudinem Mundi sibi aduersa & prospera, subterfientes dicunt: *Sicut tenebra &c.* S. Gregorius mor. l. 5. c. 1. Nec felicitas hujus seculi nos beatos facit, nec aduersitas miseros. S. August. hic.

Ego flos campi. Cant. 2. 1. Flos campi modò legitur, & vel regibus blanditur; modò premitur, & vel pecudi pro feno est: ad omnia & omnibus floret. Sic Abraham modò peregrinis monstrat, modò Sacerdotes obvios habet; modò triumphat, modò famulatur. Sic Job butyro modò pedes lavat, modò testâ ex-cruciat; & sedet in sterquilino, qui confidebat in folio. Bernardus modò Conciliis præest; modò subest Monacho. Oliva l. 4. Strom. hic.

Surge Aquilo. & veni Auster; perfla hortum meum. Cant. 4. 16. Prosurge, in Hebræo est, *ur*, id est, excitare, evigila. Hæc vox ambigua est: primò enim *surge* accipi potest, q. d. surge ut abeas. matura fugam, citò discede ô Aquilo: quia tu es ventus frigidus ac siccus, plantas adurens: ut veniat Auster, tibi que succedat; qui suo calore, & humiditate, arbores vegetat, & fecundat. Secundò accipi ita potest, ut referatur ad *perfla*. q. d. tu ô aquilo, æque ac tu Auster, age, surge, perfla hortum meum. Aquilo enim plantas stringit in hyeme, ut radices magis figant, & dilatent in terra: succedens verò in vere auster eas laxat, aperit, calefacit, ut germinent. Cornelius hic. Justus Orgelitanus in Præfat. Myst. in Cant. quòd sponda, licet duos ventos compellaret, non tamen perflata, sed *perfla*, dixit. Et quomodo duobus ventis tanquam uni, loquitur? Auster blandus & suavis est; aquilo rigidus, durus, asper. Respondet Justus: quoniam in duobus unus advertitur, non ait, perflata, sed *perfla*. Quasi diceret: sive aquilonis furor omnia miscens, tentationes, persecutiones, tribulationes, excitet: seu blandus Zephyrus consolationum, quietis, & prosperitatis, aspiret; uterque illi unus status est: nec enim emarcent ejus flores, licet aquilo furat, nec evanidi fiunt, si suavis Auster aspiret. Didacus Nislenus Sabbatho post Dom. 1. Quadrag. §. 5.

Quasi Cypressus in monte Sion; quasi palma exaltata sum in Cades. Eccl. 24. 17. & quasi plantatio rosa in Jericho 18. Cypressus mortis est Symbolum; palma vitæ juxta illud Job. 29. 18. *Sicut palma multiplicabo dies.* Rosa parum durat. Docet æquanimitatem: ut, seu ille vitam nobis donet, seu eripiat, seu longævus, palmarum instar, faciat; semper exaltemur, animoque erectò sumus. Idem fer. 6. post Dom. 4. Quadrag.

Pete tibi signum à Domino Deo tuo: sive in profundum Inferni, sive in excelsum supra. Il. 7. 11. Habebat tunc Achaz regium Davidis solium; insuper habebat magnum timorem dejectionis ab exercitu Assyriorum jam imminente. Regale solium eum extollebat, hostium metus deprimebat. Eia ergo, ait Propheta; pete incolunitatis tuæ signum spectare; si-

ve sursum, sive deorsum vergas; sive in cælum exalteris, sive ad Infernum usque descendas. Sed quale erit illud signum? *Ecce virgo concipiet.* v. 14. Deus homo Jesus, qui solus & in summis invenitur, in sinu ipso Patris, & in imis, ut vermibus sub pedibus conculcatus. S. Ambr. in Pl. 118. Oñon. 8. hoc est magnum signum, quod altitudinis, & profunditatis, tentamenta destruxit. Dominus enim Jesus non rapinam arbitratum est &c. Sed formam servi accepit, humiliavit se usque ad mortem. Phil. 2. 7. Itaque neque elatus est potestate, neque mortis dejectione turbatus. Hoc igitur signum proponitur regi: ut petat sibi remedium, per quod nec regis potestatis extolleretur supercilio, nec ærumnæ alicujus exceptione perturbaretur. Didacus Bæza t. 2. l. 11. c. 6. §. 9.

Quatuor mense de lapidibus quadris extructa. Ezech. 40. 42. Mensæ illæ Sanctorum sunt Symbolum. Lapis enim quadris quovis impulsus, in quodvis latus incidat; æquâ semper staturâ persistit. S. Gregorius M. hom. 25. in Ezech. quos hoc locò lapides quadros accipimus, nisi quoslibet Sanctos? quorum vita in prosperitate atque aduersitate, novit fortiter stare. Lapis enim quadris æquè stat, in quocunque latere fuerit versus. Quisquis ergo in prosperitate non extollitur, in aduersitate non frangitur; suasionibus ad malum non trahitur, vituperationibus à bono non revocatur; lapis quadrus est: & quasi ex omni latere statum habet, qui casum in quolibet mutatione non habet. Ramirez in ep. 6.

Es duo ostia erant in templo & sculptura palmarum. Ezech. 41. 24. 25. In templo Ezecheli ostenso duplex ingredienti proponebatur palma: ut nossemus, contra utramque aciem blandientis, & aduersantis, Mundi, à dextris, & à sinistris, pugnandum nobis esse, ut sciamus abundare, & penuriam pati. S. Gregor. M. hom. 29. quisquis de prosperis extollitur; habere in dexteram partem palmam nescit: quisquis in aduersantibus frangitur, portare palmam à sinistro latere ignorat. Cassiodorus lib. de anima: tempera, bone artifex, organum cordis nostri, ut harmoniæ mentis possit aptari; nec sic languescat, ut deficiat. Incertò authore.

Ex Novo.

Duxit illos in montem excelsum seorsim. Matth. 17. 5. Hic mons Thabor est comuni sententiâ. Luc. 9. 31. *Dicebant excelsam ejus.* Genebrardus in Pl. 87. Thabor situs est ad occasum. In tali ad occasum sito, monte representata fuerunt, gloria & poenæ, Domini: ut doceamur; quòd nec efferrî hujus vitæ gloriâ, nec deici ærumnis, debeamus: utraq; enim ad occasum vergunt.

Hic est Filius meus dilectus. Matth. 17. 5. Is Filium Dei se probat, qui in rebus prosperis & aduersis, idem perseverat. *Hic est filius meus,* dicebat illi Pater æternus in Thabor! Idem in aquis Jordanis Matth. 3. 17. quod interpre-

terpretatur *descensus*. Christus in probroso Calvarie monte Patrem suum agnosceit: *Pater in manus tuas* &c. Luc. 23. 46. ut nos doceret. qui se filium DEI gloriatur, premia ejus vestigia: ut scidem inter supplicia, qui inter delicias; idem in ignominia, qui in honore; iisdem oculis amarum spectet, quibus dulce. *Scio humiliari, scio & abundare; & satiari, & esurire; & abundare, & penuriam pati.* Philipp. 4. 12. Did. Niss. Sabb. post Dom. 1. Quadr. §. 5. Statuamus æquè, tam in monte Calvarie, quam in Thabor, dicere: bonum est me tecum esse, Domine; five in cruce moriaris; five gloria refuleas. S. Franciscus Sales. Philoth. p. 4. c. 13.

Serviens Domino die ac nocte Luc. 2. 37. In die prosperitatis, & nocte cujuscunque adversitatis, servendum est Domino. *Beatus vir, qui in lege meditatur die, ac nocte.* Sim. Cass. l. 2. c. 21.

Neque altitudo, neque profundum. Dom. 8. 39. S. Ambros. in Pl. 118. per altitudinem intelligit felicitatem, & ridentem fortunam; per profundum varias ærumnas. Pinna in Eccl. 2. Ethol. 29. *A dextris, & à sinistris.* 2. Cor. 6. 7. Ne corrumpatur hujus Mundi prosperitas, arma justitiæ habuit à dextris: arma justitiæ à sinistris habuit; ne frangeretur ab adversis. V. Beda hom. in natali S. Stephani. Per bonam famam, & malam; à dextris, & à sinistris, Christi miles graditur: nec laude extollitur, nec vituperatione frangitur; non divitiis tumet, non contrahitur paupertate: & læta contemnit, & tristitia; *per diem sol non urit eum, neque luna per noctem* Psal. 103. S. Hieron. ep. 2. ad Nepotianum.

Requiem non habebant die, ac nocte. Apoc. 4. 8. Die, ac nocte, laudem DEI proclamant; qui in omnibus prosperis, & adversis, Deo gratias agendo, omnem providentiam, in se dispositionem gratissimam habent, & ipsum de omnibus operibus suis laudant. S. Bernard. Senensis t. 3. f. 2. apud Sylveira hic.

§. II.

Alia Symbola ex diversis.

Ambulans Jesus juxta mare. Math. 4. 18. In Pontum Euxinum effunditur Danubius immensis gurgitibus, & aquarum, & luti: neque ideo ille nativi salis acrimoniam perdit, vel undarum perspicuitatem; imò sensim annis eorum discussit, ejus saporem suum, & puritatem communicat. Ganges, & Indus, in Orientalem Oceanum invehunt arenas aureas, & gemmas; nemo tamen in illo deprehendit, vel fluctus aurò coloratos, vel intumescentes. Qui olim fuit, is modò est oceanus sibi semper similis: nec decrevit exhaustus vaporibus, nec crevit influentibus omnibus. Seneca l. de providentia: tot annes non mutant saporem maris: ita impetus rerum viri fortis non vertit animum. Manet in statu; &, quidquid evenit, in suum colorem trahit. Oliva t. 3. conc. 11. in festo S. Andrea.

Herba viva, semper viva, nullo frigore, vel calore, læditur; nulla ariditate, vel humore; nec avulsa commoritur: ubilibet, vel ardentissimo loco, radices figit. Nicolaus Causinus ex Majolo colloq. 20.

R. P. Spanner Poly. Tom. I.

§. III.

*Æquanimitatis exempla.**Ex Veteri.*

Profectus inde Abraham in terram Australem. Gen. 20. 1. Nuper armaverat trecentos vernaculos domus suæ; quibus reges Syriæ debellavit Gen. 14. 14. & nunc, baculo in manu assumptò, ipse, & uxor ejus, cogitur ad Geraras descendere, atque mendicare. Oleaster hic. Discant à sene; qualiter homines utramque fortunam tolerare debeant. Idem in Annotat. mor. de Abraham.

Extenditque manum, & arripuit gladium; ut immolaret filium suum. Gen. 22. 10. Eodem ferro mactavit arietem, v. 13. quò filium percutere jam parabat; à filio ad agnum transtulit dexteram; semper lætus, & gaudens: nec mutatus est vultus ejus, cum esset victima commutata: cum tanta lætitia arietem obtulit, cum quanta obtulerat & filium. Zeno Veronens. l. 1. de Abraham. apud Ramirez in ep. 6. v. 12.

Varia fors Joseph. À patre summe dilectus polymita exornatur. Gen. 37. 3. Inde venditur in servum Madianitis. ibidem v. 28. Ex quo confurgit in regimen. Gen. 39. 7. Exinde cadit in vincula. v. 20. Inde evehitur, ad totius Ægypti gubernaculum, ut secundus esset à rege. Gen. 41. 43. Cur patitur rot tot vicissitudines? nisi ut Joseph, & nos, discamus, in prosperis non evanescere, sed casus timere; nec in adversis deprimi, cum ex illis tot ei ascensus sint preparati. Sylveira in Luc. 10. q. 6. Joseph unum habebat propositum, placere DEO. Hoc nullà varietate temporis immutatum est, nec fraternā invidiā, nec conditionē servitutis, nec ætatis illecebris, nec dominæ promissis, nec squalore carceris, nec postea tumore Ægyptiæ potestatis: sed semper unus fuit; & veritatem, ut diximus, temporum sibi redimens, malos dies vertit in bonos. S. Hieronymus c. 4.

Nè timeas Jos. 10. 8. Srenui viri vulget in felicitate humilitas, in adversitate animositas, utrumque in Josue Dominus junxit. Nam, cum reges collatis viribus Gabaonitas expugnaturi convenirent; animos illi facit: *nè timeas*. Et nè victoriā inflatus superbiat celesti auxilio victoriā adscribit: *in manus tuas tradidi illos*. Naxera hic §. 23.

Respondens Anna. t. Reg. 1. 15. vultusque ejus non sunt amplius in diversa mutati. v. 18. Hebr. & non fuerunt ei amplius facies. Scilicet variæ: ut nunc incesita, nunc læta, apparet; sed eadem semper facie gravi, modesta, serenā, & lætā. Quia scilicet per orationem se totam Deo resignans; ab eo donata fuit animi serenitate; ut in Deo, Deique providentiā, & voluntate, conquiesceret. Cornelius hic.

Ego pugnabo adversus Philistheum. 1. Reg. 17. 32. Vides in conflictu fortitudinem, vide in fortitudine humilitatem. Regias invitatur ad nuptias; & imparem tantæ se reputat dignitati. *Quis sum ego, aut quæ est vis mea,*

B

aut

aut cognatio Patris mei in Israel; ut siam gener regis? In fastigio apparuit humilis, in periculo fortis. Naxera in Jos. 10. §. 23.

Sex ala uni, & sex ala alteri; duabus velabant faciem ejus, & duabus volabant. If. 6. 2. Extremis alis ad velandum, ad volandum mediis, utebantur. Lyranus. Ad designandum; quod angeli semper sunt parati ad divina ascendere; & ad inferiora descendere secundum Domini voluntatem: ideo volatus in medio loco disponitur; quasi ad utrumque paratus. Did. Nissl. Vit. Abrah. l. 9. c. 2.

Ex Novo.

Christus Dominus.

Ascendit ad montem; & cum sedisset. Matth. 5. 1. Et Luc. 17. *descendens stetit in loco campestri.* Quid est sedere? se humiliare. Ita Augustinus, Beda, Hugo Card. federe humilitatis est. Quid autem egit Dominus, postquam in humilem campum descendit? *stetit*; in pedes erectus. Et quid stare significat? constantiam. Quem ergo benevolentior fortuna in prosperitatis montem eduxit, ut staret, sedeat; meminerit, quod humiliari possit. Quem verò infelicitas in calamitatum vallem abiecit; in pedes se erigere, & stare debet. Did. Nissl. Phoen. Græc. c. 4. l. 8.

Reclinavit eum in præsepio. Luc. 2. 7. Qualiter verò supernus hic Rex in tam humili folio, & abjecto throno, se habuit? Respondet S. Gregorius Thaumaturgus orat. 1. de annunt. in præsepio, ut super Cherubim, requiescebat. q. d. cum tanta voluptate, & gloriâ, in duro illo diversorio, & abjecto illò præsepio, quiescebat; cum quanta humeris Cherubicis, & magnifico Majestatis suæ folio, immoratur. Did. Nissl. Sabb. post Dom. 1. Quadr. §. 5.

Qui descendit, ipse est, & qui ascendit. Ephel. 4. 10. Nota illò: *ipse est*; docemur; quod æmulari in Filio Dei debeamus, quotquot filij Dei adoptivi esse gloriamur, ut five nos ipsius providentia in summo felicitatis fastigio constituat; five in miseriarum abyssum abiciat; semper iidem sumus, exemplo illius Unigeniti: qui cum ad probra crucis usque descendit; & in voluptatem supremæ gloriæ assurgit; seu descendat, seu ascendat; semper *ipse est*, sui semper per omnia simillimus. Didac. Nissl. ibidem.

Vicit leo. Apoc. 5. 5. *Et ecce in medio throni agnum stantem.* v. 6. Sed vide, ubi leo? in campo. *vicit leo.* Et ubi agnus? in triumphali throno. Non leo in throno, neque agnus in campo: quia in gloria splenduit humilitas, & in adversitate animositas. Magna differentia videtur esse inter promissionem, & exhibitionem: nam leonem audivit in promissione; agnum videt in exhibitione: magna enim est differentia inter leonem, & agnum; leo est magnus, agnus est parvus. Si utrumque consideramus, utrumque Redemptorem nostrum comprobamus: ipse est enim leo per potentiam majestatis, agnus per mansuetudinem, leo fortitudine, agnus pietate: leo in promissione, ut spes infirma se roboret;

agnus in exhibitione, nè pavidam conscientiam formidaret; quem videlicet videt agnum in medio throni. Richardus ad S. Viet. l. 2. in Apoc. p. 2. c. 3. Non raro contrarium evenit: plures enim sunt in adversitate imbecilles, & in prosperitate feroces; si fastigiò fulgeant, leones, in calamitate agni. Naxera in Josue 10. §. 23.

Alia Exempla ex Novo.

Arundinem vento agitavit. Matth. 11. 7. Arundinem mox ut aura contigerit, in partem alteram inflectit. Joannem neque prospera erigere, neque adversa noverunt inclinare. S. Gregor. hom. 6. in Evang.

Modicum. Joan. 16. 16. Mox post promissionem Spiritus Sancti, tristitia Discipulis annuntiatur; ut eorum virtutem exerceat: nam, si magnò animò promissionem de divino Spiritu acceperunt; æquò etiam animò ejus discessum perferant: adversa enim, & prospera, æquò animò ferenda. Sylveira hic.

Scio & humiliari, scio & abundare. & satiari, & esurire: abundare, & penuriam pati. Philipp. 4. 12.

Sententia.

In die bonorum nè immemor sis malorum. Eccl. 11. 27. Cum & bona, & mala, hominibus in hac vita obveniant, nec per illa inflescere, nec per hæc nimium deijci, debemus. Optimè utrique malo occurratur: si opulentus in aternitatem oculos conjiciat; in qua penas acerbissimas luet; si elatus rebus prosperis, nimium sibi tribuat. Contrà, qui persecutionibus, inopiâ, &c. premitur, eandem intuetur, Deumque intelligat aditare remuneratorem; si aternitatis spe temporalia damna æquanimiter ferat. Octavianus hic.

Quisquis in solo aternitatis desiderio figitur, nec prosperitate attollitur, nec adversitate quassatur: dum nil habet in Mundo, quod appetat; nihil est, quod de Mundo pertimescat. S. Gregorius mor. l. 10. c. 12.

Nulla infelicitas frangit, quem felicitas nulla corrumpit. S. August. in ps. 83.

Duplex tentationum genus. Nam vel res adversæ corda hominum, velut ignis aurum, per patientiam probant; vel res ipsæ secundæ per modestiam, & liberalitatem, qualis quisque sit, facile ostendunt. Equè namque durum videtur, in rerum difficultate minimè deijci, & infractum fervare animum; ac in felicitate non extolli, nec alios despiciere inferiores. S. Basiliius ferm. in divit. avar. ut lyra, aut arcus nervi; ita Mundi quoque concentus, vicissitudine quâdam intenditur, ac remittitur; & in rebus humanis nihil sinceri, nihil puri, est. Sed quemadmodum in musica soni sunt, & graves, & acuti; & in Grammatica literæ, cum vocales, tum mutæ: musicus autem, & grammaticus, est; non qui altum genus moleste fert, atque fugit; sed qui omnia usurpare, & permiscere, arte sua potest: ita in rebus quoque humanis, cum sint oppositi invicem ordines; non debe-

debemus in altero animum ob dolorem despondere: verum harmonicos imitari; & melioribus deteriora obscurando, ac mala bonis occupando, concinnum vitæ nobisq; conveniens temperamentum conficere. Plutarchus libellò de animi tranquillitate.

Ad parandam animi tranquillitatem multum conducit, illustres viros considerare; quæ eadem, quæ nos, fortunâ æquò animò sunt usi. Idem ibidem.

TITULUS. V.

ÆTAS.

Et tenebrae erant super faciem abyssi; dixitque DEUS: fiat lux. Gen. 1. 2. 3. Hinc fit, tenebras esse præstantiores luce? aut bruta nobiliora homine? Did. Niss. Dom. 23. Pent. §. 4.

Fluxit eum (Jacob) Ægyptus septuaginta diebus. Gen. 50. 3. Abierunt Joseph, & ceteri filii superflites in terram Chanaan; & celebrantes exequias planctu magno, atque vehementi, impleverunt septem dies. v. 10. An fortè major fuit charitas Ægyptiorum erga advenam, quam liberorum erga parentem? ut idè illi septuaginta, hi non amplius septem dies, defunctum plorant? Indicat Moyses, æstimari luctum, non à diuturnitate temporis; sed ab a-
verbitate, atque intentione, doloris: & fieri posse, ut plus efficiatur septiduò, quam septuaginta. Hinc ait: *celebrantes exequias planctu magno atque vehementi.* Did. Niss. Dom. 16. Pent. §. 4.

Tulit ergo Samuel cornu olei, & unxit eum in medio fratrum ejus. 1. Reg. 16. 13. Imperfectus quidem David per adolescentiæ tempus; ad summam tamen divini cultus aciem evectus est. Cujus mores DEUS, vel in medio grege, admiratus, regis ornat scep-
tris. S. Basilii Seleuc. orat. 14. *Vixit alios duos fratres, Jacobum Zebedæ, Joannem fratrem ejus &c.* Matth. 4. 21. Nota: Christus prætermisso patre vetulo, filios juvenes in suum contubernium ascevit. Glossa: ostendit, personas non esse accipiendas. David præ fratribus senioribus ele-

ctus in regem. Samuel pluris æstimatus, quam Heli, Petrus junior Andræ in principem Apostolorum electus. Did. Niss. Dom. 23. Pent. §. 4.

Non surrexit major inter natos mulierum Joanne Baptistâ. Matth. 11. 11. Quomodo Joanne nemo major surrexit, cum Abraham, & Isaac, & Jacob, & ceteros, quàm plures, in obsequiis divinis diutius laborasse conflet? Sed evidens pro certò: quia etsi plures laboraverunt eò diutius; nemo ferventiùs, & puriùs: qui tempore juventutis suæ inventus est in tentatione fidelis, & fortis. Algor. l. 2. de Sacram. altaris cap. 7.

Nè fortè honoratior te sit invitatus. Luc. 14. 8. In domo Dei, non qui tempore, sed qui meritis, prior; ille verè prior. Putàram, eum, qui prior advenerat, hoc nomine primum etiam locum promeruisse. Sed Christus id negat; adeoque etiam suadet; ut, qui alios præoccupavit tempore, non propterea superiora loca invadat; nè fortè posterior adveniat, cui, pro majori meritorum debito, cedere debeat. Did. Niss. Dom. 16. Pent. §. 4.

Ecce tot annis servio tibi. Luc. 15. 29. Prodigus adventat modò; sed eò antiqui erroris dolore percussus, ut necessarium non fuerit, asperis verbis corrigere, sed spebus bonis levare. Pandit poenitendo peccata; humilitas suam indignitatem fatetur; & de intimo cordis dolore omnibus circissimè virtutibus exornatur. Naxera in Jos. 18. §. 27.

TITULUS. VI.

ÆTERNITAS.

§. I.

Figuræ, Symbola.

Ex Veteri, & Novo.

Quidquid obruleris, sacrificii, sale condies. Levit. 2. 13. Sale significatur æterna durabilitas. Sal igitur est Symbolum tum æternitatis Dei, quam per salem protestabantur offerentes victimas salitas; tum integritatis, & incorruptionis animæ, & corporis; quam DEUS in offerente exigit. Cornelius hic.

Omnis enim igne salietur. Marci 9. 48. Maldonatus, & Franciscus Lucas ignem gehennæ accipiunt: ut Christus det causam ejus,

quod proximè dixit: *ubi vermis eorum non moritur.* Causa est: omnis enim, scilicet talis, qui gehennæ adjudicandus est, igne ejusdem salietur, id est, igne uretur, & cruciabitur; sed ita, ut eòdem igne, quasi sale servetur incorruptus ad perpetua tormenta: sal enim & urendi, & conservandi, vim habet. Cornelius in Marci 9.

Omnia flumina intrant in mare, & mare non redundat. Eccl. 1. 7. Mare, nisi fallor, æternitas est; quæ nec detumet, nec infumet; sive illi flumina exarescant, sive in illam se exonerent; in qua quivis latex nomen perdit. Felicitas tamdiu felicitas appellatur, & est, quamdiu æternitas non recogitatur: quod si in illam influat, nihil est.

B 2